

Hogyan szaporodnak az akták?

Kálvária garázsügyben

Az iratgyártásról viccek, humoreszkek és kabarék születtek. Ha valamenyí művet csokorba gyűjtenénk, komoly tanulmány is kikerekedhetne. Amiből az is kiderülne, az aktatologatásnak, az iratok elszaporodásának alapja a lélekletlen, füleletlen ügyintézés. A vice, kabaré kacagásra ingerel, de az életben a bürokráciának szenvedő alanya is lehet és van — mint a következő esetben.

Levél a Szeged városi-járási népi ellenőrzési bizottsághoz. „Ügyemmel kapcsolatos szóbeli megbeszélés alapján tisztelettel kérem, hogy a már egy éve húzódó, igen rossz sínre futott garázsproblémám tisztázásához segítséget nyújtani szíveskedjenek.” K. Zs. panaszából kitér, hogy megvett Szegeden egy garázst és több hónapos rossz közérzetének ez az oka. Csak néhány héttel a vásárlás után jött rá, hogy egy „darázsészek” tulajdonosa lett. A történet tanulságos és úgy hiszem — mivel nem először találkozom kényes garázsügygel — ez a terep a vigjátékróknak kitűnő vadászterület lenne.

K. Zs. gépkocsitárolója rövid időn belül a lakáshivatal határozatainak célpontjává vált. A hivatal kiderítette, a garázst K. Zs. nem veheti

meg, mert az az államé. Sőt, felszólítja a korábbi tulajdonost, hogy öt évre visszamenőleg fizesse ki a bérleti díjat, amely egy összegben 13 ezer forint. És K.-nak is fizetni kell kiutalás fejében, a szokásos használatbavételi díjat. Mivel már egyszer lezárkolt egy csinos összeget — a garázs vételárát —, nem akart még egyszer fizetni és megkérdőjelezte a koccsitároló tulajdonjogát. A fellebbezés után tájékozódni kezdett az első, aztán a másodfokú hatóság. Iratot irat követett, s annyira komollyá vált a dolog, hogy az előző tulajdonos lakásán — a ki nem fizetett bérleti díj miatt — foglalni is kezdtek. Sajnos, alapos körültekintés nélkül hozta határozatait az első fokú hatóság. Pedig elegendő lett volna a tanácsai irattárban kikeresni az alapokmányokat!

Egyéves huzavona után amit nem sikerült egy tucat ügykezelőnek kideríteni, azt két népi ellenőr fél nap alatt tisztázta. Megkeresték és rátaáltak az építési engedélyre, ami kétségtelenül bizonyította, a garázs magántulajdon, tehát K. vásárlása törvényes. Végül is a sokadik fellebbezés után tisztázódott: a garázs ideiglenes építési engedéllyel épült és ezért az ügyintézők korábbi

határozatait a városi tanács vb titkára megsemmisítette.

Külön színfoltja az eseménynek, hogy évekkel ezelőtt egy ügyvéd, egy nemlétező személy megbízásából felajánlotta a garázst a lakáshivatalnak. Amikor senki nem vizsgálta, hogy az építmény állami tulajdonba vehető-e vagy sem. Később pedig a felületes ügykezelésben elsikkadt a dolog lényeges része, a tulajdonjog rendezése.

Az eset nemcsak az ügyiratok fölösleges burjánzása miatt tanulságos. Más oka is van, amiért e kis történetet közreadjuk. Ugyanis gyakori, hogy az állampolgárok ügyesbajos dolgaikban tévednek. Azonban az ilyen tévedéseket a szakigazgatásnak, a hatóságoknak, a különféle erre hivatott szerveknek felül kell bíráltniok. Lelkiismeretesen, alaposan, megfelelő komolysággal. Mert a munkafegyver nemcsak az üzemszarnokokban fontos kérdés, hanem minden munkahelyen. A népi ellenőrzésnek ez a vizsgálata pedig az államélet demokratizmusát is bizonyítja. Nemcsak a közös tulajdon védelmében, hanem az egyén érdekében is eljárnak és fellépnek, ha törvénysértést tapasztalnak.

Halász Miklós

Koszorúzás Széll Sándor emléktáblájánál

Koszorúzási ünnepséget rendezett tegnap, szombaton az MSZMP városi bizottsága Széll Sándor, a munkásmozgalom régi harcosa születésének 80. évfordulója alkalmából. A Belvárosi temető kolumbáriumban levő emléktáblájánál ott volt az 1989-ben elhunyt veterán felesége, s a rokonok, ismerősök, egykori harcostársak is tisztelettel adóztak emlékének. Kis-pál Jenő, a Szegedi Ecset- és Seprűgyár igazgatója a városi pártbizottság, a tanácsipari vállalatok pártbizottsága, a tanács és a népfőnt nevében méltatta Széll Sándor életútját, majd Vántus Istvánné és Harkai János, az MSZMP városi pártbizottságának munkatársai elhelyezték a pártbizottság. Tóth József, a III. kerületi tanács hivatal vezetője pedig a tanács koszorúját a veterán emléktáblájánál.

Idegenforgalmi szezonnyitó

Az IBUSZ, a Cooptourist, a Budapest Tourist és az Express mintegy kilencezer külföldi vendéget vár a jövő hét végére, akik hazánkban töltik majd a húsvéti ünnepeket. A külföldi turisták többsége, több mint hatezer, a nyugati országokból érkezik hazánkba. Az elmúlt évekhez hasonlóan, ezúttal is a Német Szövetségi Köztársaságból jönnek a legtöbben, számuk meghaladja a háromezret. Nyolcszáz osztrák, hatszáz olasz, három-háromszáz svájci és finn vendéget várnak, de jönnek szép számmal franciák, svédek, dánok, belgák és hollandok is. A szocialista országokból érkező turisták többsége a Szovjetunióból és Lengyelországból jön, de néhány csoportot várnak az NDK-ból, Csehszlovákiából és Romániából is. A budapesti és a vidéki szállodákban már minden hely foglalt. Csütörtökön nyit a balatonfüredi Annabella-szálló és természetesen várja vendégeit az egész évben nyitva tartó siófoki Napfény-szálló is.

S. E.

Hulló levél, sárga levél... Emlékezés Dankó Pistára

15. Nehéz lenne soron követni, hogy a szebbnél szebb dalok mikor, s hogyan szakadtak le a termő nótafáról. Békefi Antal írja egyik gyöngyszemének, az „Eltört a hegedű...” hallgatójának szövegét, bár a szatymazi legenda erről másképpen szól. Dankó Pista egyszer, átmizsikkalt éjszaka után, boros fővel ment volna haza a tanyára. Az udvaron elesett, s akkor törött el a hegedű nyaka. Emiatt nem szólt az a bizonyos Ruzsi Pistához. Azt a bizonyos hegedűt ma is őrzik Szatymazon (Szűcs József dr. birtokában van).

Érdekes a másik szatymazi legenda is, az „Egy cica, két cica...” létrejöttéről. A nótata a mostani kultúrház — akkoriban vendéglő volt — helyiségében darvadozott volna. Zöldre festett, plafonig érő rácsos kármént volt a helyiségben, melynek részein 4–5 kis rakoncátlan cica mászkált ki-s-be, az anyamacska alig győzte őket visszacsalálni. A nótaköltő eleinte csak számlálta a kis cicákat, de végül már nem tudta azokat egymástól megkülönböztetni — így itt, a Tóth-Molnár-féle vendéglőben született a nagyszerű csárdás, a leggyorsabb magyar csárdás (azóta már a jégtáncrevü műsorán is szerepelt) melyhez a szöveget is maga Dankó szerezte.

„Egy cica, két cica, száz cica, jaj...” Dankó unokahúga, Mijó Ilona elbeszélése szerint, a dalköltő úgy szeretett írni, hogy előtte mindig egy csészeben volt a tinta. Volt egy kis cicájuk, mely mellette ült, s nézte, s egyszerre csak belenyújtotta a pracliját a tintába, s összepocázta vele az Ilonka által készített kezimunkákat is. (Dankóknál szokásban volt, hogy sohasem dobták el a kis cicákat.)

Emlékeztet, hogy a gögös szatymazi festő tanyáján a leánykérés alkalmával Pista

rózsát kapott — biztatásul. Szóltunk már arról, dalköltészetét hogyan kíséri végig a rózsza. („Rózsza, rózsza, piros rózsza...”, „Piros rózsát tűzök a hajam közé...”, „Piros rózsza, gyöngyharmatos szép virág...”, „Piros rózsza tövéből fakad a bimbó...”, „Mint a rózsza, a kedvem úgy virul...”, „Melyik szebb, a rózsá-e, vagy liliom...” stb.)

Bizonyosan Szegeden született meg, vagy itteni emlékekre utalnak a „Három sós percek...”, „Gyöngye virág...”, „Szépen szól a Gondi Márton hegedűje...” kezdetűek, s még számtalan remekbe készült nótája, mik az ország határain is túlviték nevét, mint amilyen pl. a „Szőke kis lány, csitt, csitt...”

E sorok írója még ismerete az öreg László Lajos bácsit, a cukrászmestert (meghalt 1942-ben, 81 éves korában), aki haláláig büszkén emlegette, hogy még apja műhelyéből ismerte Dankót, mint „gájsicet”. Ezek suhancok voltak — a 90-es években még lehetett belőlük látni a városban —, akik hátukon kosarakban cipelték a zsömlét, kiflit, hosszú rúdron pedig a pereceket. Pista gyerek a 70-es években már kávéházba járt énekelni, hegedülni, s onnan rendszerint a késő éjszakai órákban tért meg, gyakran átázott csizmával. Ilyenkor megkérte Lajos bácsi apját (kit még Laásznak hívtak, s kinek pékműhelye volt a régi Szappanfőző utca, s a mostani Párizsi krt. keresztelésénél) vagy a segédek, hogy a meleg kemence tetején a zsákok közt aludhasson hajnalig, mikor aztán ő is segített a sütemények kihordásánál. Bizonyos, ez az ifjúkori emlék ihlette Sas Ede szövegére szerzett nótáját: „Három sós percek...”

Különös, hogy a kurucok sorsát szegedi könnyek sírtáják...

„Nagy Bercsényi Miklós, sirdogál magába”
Elfogyott szegénynek minden katonája...”

Ez a nóta áll legközelebb a Kossuth-nótához, hol nagy számúzott panaszolja, hogy elfogyott a regimentje...! A dalban, mely tökéletesen tárogatóra illik, s versét Endrődi Sándor írta, mint Tömörkény meséli, „...a bujdosó kuruc busongása, jajkiáltása és sóhajtása, a hazafi szívek elkeseredése és zokogása van... Egy őszi estén többen a szerkesz-

tőségben ültünk, csináltuk a másnapi újságot. Csöndes este volt, az öreg templom tornyában harangoztak. Sietve nyílik föl az ajtó, Dankó siet be rajta, a hóna alatt hegedűvel. Csillogó szemekkel kapja álla alá:

— Ezt hallgassák meg — mondta — ez lesz az igazi. Most hallottam meg a harang szavából. Megütötte egy hang a fületem. Ezt hallgassák meg! Azonnal húzni kezdte s maga énekelt hozzá...

A történet hiteléhez tartozik, hogy akkoriban az alsóvárosi harangok fis-mollban, a palánki harangok a-mollban kondultak meg. A palánki templom harangjai közül csak kettő szólt meg, a harmadik elkésett. A két első hang ragadhatta meg Dankó Pistá figyelmét.

Csongor Győző
(Folytatjuk.)

Előadások, vetélkedők, ankétok

A magyar nyelv hete — Szegeden

Az idén tizenkettedik alkalommal rendezik meg a magyar nyelv ünnepi hetét. Az első, 1966-ban, Budapesten tartott rendezvénysorozat óta az anyanyelv ápolása mozgalommá szélesedett; a központi ünnepi eseményeket évente más-más megyében, egy-egy időszaki nyelv-tudományi, nyelv-művelési téma köré csoportosítva tartják meg.

A nagy jelentőségű rendezvénysorozat az idén április 10-én kezdődik; a XII. Magyar Nyelv Hete kiemelt eseményeinek, az országos megnyitónak és a záróünnepségnek a színhelye immár harmadszor: Csongrád megye. Az ünnepi hét központi témája: Nyelvünk mai állapota és irodalmi túlközösítése. Az ország kitűnő szakemberei, nyelv-tudósok, nyelv-művelők segítségével, előadások révén, és számos más formában a legszélesebb közönségrétegek foglalkozhatnak a nyelvi és a „nem csak nyelvi” témákkal. A nyelvhasználat kérdéseinek, zavarainak vizsgálata ugyanis óhatatlanul a gondolkodás vizsgálatáig vezet el; a különböző társadalmi rétegek, csoportok, foglalkozások nyelvhasználati jellegzetességeinek, a sajátos kifejezésmódoznak az elemzése — a társadalmi kérdésekhez, az életmód, a közélet, a demokratizmus, a társadalmi beilleszkedés témáihoz is. A magyar nyelv hetén a mai hétköznapi nyelvhasználat és a mai irodalmi nyelv állapotát-minőségét is vizsgáljuk, egymáshoz való viszonyukat is, legáltalánosabban: a magyar nyelv mai állapotát.

Az ünnepélyes megnyitó Hódmezővásárhelyen lesz. A szegedi események között előadások, vetélkedők, ankétok, rendhagyó irodalomórák szerepelnek. A színhelyek: üzemek, klubok, középiskolák, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, a József Attila Tudományegyetem bölcsészkarja. A TIT városi szervezete már pontosan megtervezett programmal rendelkezik, ebből választottunk — ízelítőül — néhány érdekességet ígérkező városi rendezvényt. Az előadások között szerepel a „Magyar nyelv anno 1978” című, Grétsy László, a nyelv-tudományi intézet osztályvezetője tartja. Ugyancsak ő vezeti a város középiskoláinak anyanyelvi vetélkedőjét. Előadás lesz „Ady és a nyugatosok költészetének nyelvi jellegzetességeiről”; „Mai költészetünk a nyelvész szemével”; „Gondolkodás — irodalom — nyelv-helyesség” címmel. Az előadók: dr. Szatmári István tanszékvezető egyetemi tanár (ELTE), Tolnai Gábor akadémikus, dr. Benczédi József főiskolai docens, Köpeczi Béla akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese.

A szegedi üzemek közül vetélkedőt rendeznek a konzervgyárban, az OKGT klubjában, a textilművek KISZ-klubjában. Itt az ifjúság megszólalási gondjairól, a nyelvi magatartás kialakulásáról dr. Wacha Imre, a nyelv-tudományi intézet tudományos munkatársa tart előadást. A TIT-klubban az országjárásokat vezető szakemberek hallanak az ismeretterjesztés és a tudományos közlés nyelvéről; a pedagógusok az új anyanyelvi tantervről az I. számú főiskolai gyakorlatban tájékozódhatnak

majd. A TIT titkárnőképző tanfolyamán is a nyelv-művelés lesz a téma az ünnepi héten. A szépírók helyesírási szabadságáról és költészetéről beszélgetnek az Írószövetség dél-magyarországi csoportjának tagjai. A rádióban használatos nyelvről a JATE-klubban, a sajtó nyelvééről a Sajtóház klubjában rendeznek ankétokat, a közgazdasági technikumban az élő szó az iskolában, a tanári és a tanulói beszéd lesz a téma.

S. E.

Tanácstagok beszámolója

A jövő héten folytatódik a tanácstagok beszámolója és a lakóbizottsági választások. Március 20-án, hétfőn a 19-es választókerületben 17.30 órakor, a Béke utcai általános iskolában Gyimesi József, a 20-as választókerületben 18 órakor, a Gutenberg utcai általános iskolában Sinkó György, a 21-es választókerületben 17.30 órakor, a közgazdasági szakközépiskolában Hofgesang Péter, a 42-es választókerületben 18 órakor, a Mező Imre Általános Iskolában dr. Harangozó Józsefné, a 49-es választókerületben 18 órakor, a szőregi művelődési otthonban Zsikainé Sipos Klára, a 62-es választókerületben 17 órakor, a Zalka iskolában Ördög József, a 91-es választókerületben 17 órakor, a Kossuth utcai iskolában (Tápi) Berta József, a 93-as választókerületben 18 órakor, a Kosárfonó utcai iskolában (Algyő) dr. Kutiván Rezső, a 96-as választókerületben 17

órákor, az Élelmiszeripari Főiskolán Barna Ferenc, a 107-es választókerületben 17 órakor, a Gagarin általános iskolában Bors István, a 111-es választókerületben 17 óra 30-kor, a siketnémák intézetében Lángi István, a 120-as választókerületben 17 órakor, a Marika presszóban Virágh István tanácstag tart beszámolót.

Március 21-én, kedden a 11-es választókerületben 17 órakor, a Tömörkény gimnáziumban Prágai Tibor, a 18-as választókerületben 17 órakor, a Béke utcai általános iskolában Kenéz Antalné, a 39-es választókerületben 17 órakor, az újszegedi partházban Hörmpő József, az 50-es választókerületben 18 órakor, a Bánya általános iskolában (Magyar utca) Bódi János, a 86-os választókerületben 17 órakor, a Szántó klubkönyvtárban Letsch Mihályné, a 96-os választókerületben 18 órakor, az algyői kirendeltségen Zom-

bori György tanácstag ad számot munkájáról.

Március 22-én, szerdán az 53-as választókerületben 17 óra 30-kor, a rókusi párt-házban dr. Várkonyi László tanácstag tart beszámolót.

A Kodály-módszer eredményei

Kecskemét több általános iskolájában évekig tanulmányozták a szakemberek a Kodály-módszer szerinti ének-zeneoktatás pszichológiai hatását. A kísérletbe bevont tanulócsoporthoz külön-bözték egymástól a zenei képességet illetően, másrészt abban a körülményben is, hogy eltérő óraszámban tanulják az éneket. A fő kérdés az volt: a zeneoktatás, mint nevelési eszköz milyen hatással van a gyerekek

egyeniségére, és közösségi magatartására? Egyebek között megállapították, hogy a kodályi elvekre alapozott zenetanításon részt vevő tanulók általában aktívabban mint a többiek, s fogékonnyabban sajátítják el más tantárgyak anyagait is. A tanulságos felmérés eredményeit közzétesz a Kecskeméti Kísérletről kiadott, amely rövidesen nyomtatásban is megjelent.